

Forfl. t. L. om Opf. af en ny Bygning for den polytekn. Lærestift.

sonalet og sammensattes Bestyrelsen. Under 5te Juni 1829 approberedes det under 9de næstefter bekendtgjorte provisoriske Reglement for Lærestiften, ligesom under 14de Juni næstefter de nødvendige specielle Reglementer. Bygningsarbejderne sattes i Gang, og den 5te November samme Aar indviedes Lærestiften, hvor Undervisningen strax traadte i Virksomhed.

Ved allerhøieste Resolution af 22de Oktober 1831 bifaldtes adskillige Forandringer i det provisoriske Reglement. Studietiden udvidedes til 2½ Aar. Bestemmelser toges om Jaget: Tegnings Betydning. Værkstedselever indførtes, hvorved i 4 Aar unge Mennesker, som vilde offre sig til Haandværksstanden, kunde lære alt, der henhører til Smedning, Filning, Dreining i Træ og Metal, Snekerarbejde og derhos erhverve en betydelig Færdighed i Tegning. Værkstedundervisningen fik i 1833 en betydelig Udvidelse, da det privat oprettede Institut for Metalarbejdere forenedes med Lærestiften. I 1838 affattedes den Præliminære Examen, som afholdtes ved Lærestiften, og det paalagdes alle, som ikke vare Studenter eller Officerer, og ønskede Optagelse paa Lærestiften, at underkaste sig den ved Bekendtgjørelse af 14de September 1838 indrettede almindelige Forberedelses Examen ved Universitetet, hvorhos det bestemtes ved kongelig Resolution af 25de Januar 1839, at alle skulde førend Optagelsen underkaste sig en Tillægsexamen i Mathematik ved Anstalten. Under 4de Juni 1847 indførtes et særligt matematisk Curfus for Candidater, der agtede at tage Examen i anvendt Naturvidenskab.

Fra denne ringe Begyndelse og med de ovennævnte Modifikationer i Planen fik Lærestiftens Virksomhed stadigt vorende fremad med et aarligt Tilskud af 11,400 Rb., hvoraf Statskassen tilskød de 6,600 Rb., men i 1847 var Trangen til Udvidelse i alle Retninger voget. Lærestiften var fra et Forsøg gaaet over til at være et Institut, hvis Gavnlighed eller rettere Nødvendighed var bevist. Der var ingen Gren af dens Virksomhed, som ikke af Mangel paa Plads hindredes i at udrette, hvad den burde. Det var kun ved Lærernes forøgede Anstrængelser, at den udvidede Virksomhed vedligeholdtes. Bestyrelsen indgik derfor i Slutningen af 1847 med Forslag til Universitetet om Tilveiebringelsen af de til en udvidet Virksomhed fornødne Midler. Der behøvedes hertil et Tilskud en Gang for alle til Byggeføretagender og en Forøgelse af det aarlige Tilskud. I Betragtning af Anstaltens hele praktiske Retning og Virksomhed, der fornemmelig var henvendt paa Industrien og dermed i Forbindelse staaende hængende, og da intet af de under Direktionens Omraade hørende separate Fond navnlig Universitetets, Communitetets eller det lærde Skolevesens, kunde affee noget, henvendte Universitetsdirektionen, som var enig med Bestyrelsen i Nødvendigheden af de gjorte Forslag, sig om

et Bidrag af Statskassen til Finantsdeputationen. Denne satte sig imidlertid imod Forslaget og henviste til Sors Akademi som det Fond, hvoraf Midlerne lettest kunde faaes. Da Universitetsdirektionen i 1848 ophævedes, og Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvesenet traadte i dens Sted, gjenoptoges vel Sagen strax af dette, men blev ved det i November samme Aar indtraadte Ministerfliste igjen foreløbig stillet i Bero.

Bestyrelsen lod sig imidlertid ikke trætte i sine Bestræbelser for at udvide Lærestiftens Virksomhed, idet den i 1849 fremkom med et Forslag, som gik ud paa, at Undervisningen udvidedes, om ogsaa Byggeføretagenderne udsattes. Det var navnlig Trangen til videnskabelig Undervisning i Agerdyrkning og til Uddannelsen af Civilingeniører, der med hver Dag blev større. Ministeriet gik ifkun ind paa det første af disse Forslag, og Undervisningen i Landøkonomi aabnedes saaledes i Oktober 1849. Undervisningen i Ingeniørfagene traadte derimod først i Virksomhed i 1857, da ved en privat Foranstaltning de nødvendige Midler til Honorar for en Lærer i disse Fag var tilveiebragt, og samtidigt, nemlig under 28de November 1857 bifaldt Ministeriet Indretningen af en Examen for Ingeniører. Ved Lønningensloven af 12te Januar 1858 bevilges efter Rigsdagens Initiativ dette Honorar med 600 Rbl.

I Mellemtiden havde en i 1851 nedsat kombineret Kommission forhandlet Spørgsmaalet om den polytekniske Lærestifts fremtidige Stilling og Indretning, og om Ordningen af saavel den høiere matematisk-videnskabelige som af den almindelige teknisk-industrielle Undervisning. Disse meget vidtløftige Forhandlinger førte ikke til noget praktisk Resultat, men Sagen hensaldt af sig selv, uden at Ministeriet efter Bestaffenheden af de enkelte i Sagen interesserede Ministeriers i 1855 modtagne Betænkninger fandt Anledning til naamy at bringe Sagen under Forhandling, hvorimod Undervisningen i de enkelte Fagretninger efterhaanden enkeltvis ordnedes af de forskjellige Ministerier uden indbyrdes Samvirken.

Efterat i Aaret 1859 Institutet for Metalarbejdere var bleven adskilt fra Lærestiften og henlagt under det tekniske Institut, hvoraf fulgte, at Værkstedundervisningen ved Lærestiften ophørte fra 1ste April 1860, samt efterat den landøkonomiske Undervisning ligeledes i 1859 var overgaaet til Landhøjskolen, og efterat der endelig paa Finantsloven for 1860—61 var optaget Forslag til et saavel i Form som i Indhold forandret Budget for Lærestiften, bygget i mange Retninger paa Forudsætninger, hvortil Lærestiftens oprindelige Plan ikke længer svarede, foranledigede dette Bestyrelsen til i 1859 at tilstille Ministeriet en ny Plan for Anstalten til Afsløsning af det ældre i 1829 som provisorisk udfornne Reglement. Da Planen forjaa-